

РОЗВИТОК ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В ПОВОЄННІ РОКИ

Семенова Д.С., Смирнова Н.М., Гриценко С.І.
Національний авіаційний університет

The war had an extremely negative impact on the economy of Ukraine as a whole, including the transport infrastructure. In order to restore the transport infrastructure in a short period of time, it is necessary to develop criteria that will ensure the priority of funding and restoration works. The post-war reconstruction plan of Ukraine must take into account the environmental requirements of European integration, especially in the transport sector.

Транспортна інфраструктура – сукупність усіх транспортних шляхів, транспортних пунктів усіх видів транспорту та допоміжного обладнання, спрямованого на безпосереднє обслуговування шляхів і транспортних пунктів [1]. Розвиток, розширення та модернізація транспортної інфраструктури є необхідними умовами для розвитку України.

Війна вкрай негативно вплинула на економіку України в цілому, в тому числі на транспортну інфраструктуру. Станом на початок 2023 року було пошкоджено або зруйновано 311 мостів і мостових переходів та 24,8 тис. км доріг. Повномасштабне вторгнення призвело до втрати тисяч одиниць комунальної техніки, кранів, спеціалізованого транспорту, пожежної техніки та іншого обладнання. З точки зору інфраструктури, найбільших руйнувань, як в абсолютному, так і в грошовому вираженні, зазнала дорожня інфраструктура. В Україні було пошкоджено 19 аеропортів і аеродромів та щонайменше 126 залізничних вокзалів і станцій [2]. Незважаючи на значну шкоду, завдану транспортній інфраструктурі України під час війни, відновлювальні роботи все ще тривають, відкриваються нові маршрути та логістичні центри, а також залучається фінансування з-за кордону. Окрім відновлення пошкоджених споруд, доріг, мостів, портів та аеропортів, слід звернути увагу на можливість і доцільність залучення приватного капіталу, оскільки державного фінансування, скоріш за все, буде недостатньо [3].

Іншим дуже важливим аспектом розвитку транспортної інфраструктури є сам транспорт. У 2018 році Кабінет Міністрів

України затвердив Національну транспортну стратегію України до 2030 року, спрямовану на розвиток безпечного, екологічно чистого та енергоефективного транспорту. Стратегія визначає основні напрямки підвищення якості транспортних послуг, наближення рівня надання та розвитку інфраструктури до європейських стандартів, підвищення безпеки та зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище, реагує на необхідність поліпшення системи управління, проведення адміністративної реформи та децентралізації повноважень центральних органів виконавчої влади, запровадження антикорупційної політики, корпоративного управління в державному секторі економіки [4].

Для того, щоб відновити транспортну інфраструктуру в короткі терміни, необхідно розробити критерії, які забезпечать пріоритетність фінансування та відновлювальних робіт (будівництво, реконструкція, капітальний та поточний ремонт). Оскільки відновити всю інфраструктуру на першому етапі проблематично, кошти слід інвестувати насамперед у відновлення тих елементів, які безпосередньо впливають на мобільність і безпеку. Таким чином, план післявоєнної відбудови України має враховувати екологічні вимоги європейської інтеграції, особливо в транспортному секторі. Транспортний сектор є одним з найбільших джерел забруднення та викидів парникових газів. Більшість транспортних засобів, що експлуатуються в Україні, є старими та неефективними, що має значний негативний вплив на навколишнє середовище та здоров'я населення. Окрім забруднення повітря, серйозною проблемою є також шумове забруднення від транспорту в містах [5].

Національна транспортна стратегія реалізує пріоритети Угоди про асоціацію з Україною, яка гарантує сталий розвиток, включаючи всі види транспорту та інтермодальні перевезення, а країни ЄС зацікавлені у впровадженні та розвитку мультимодальних перевезень в Україні та за її межами. Транспортна система України повинна постійно розвиватися та впроваджувати інноваційні види транспорту та інфраструктури, а організація мультимодальних перевезень через створення транспортних хабів - це той напрямок, на який повинні спрямувати зусилля та інвестиції в першу чергу [5].

Створення інтегрованого до світової транспортної мережі безпечно функціонуючого та ефективного транспортного комплексу України дозволить використовувати високотехнологічні та ергономічні транспортні засоби, принципи мультимодальності, супутникової навігації, інтелектуальних транспортних систем, інформаційних технологій, електронного документообігу [6].

Експерти вважають, що відбудову України потрібно починати вже зараз, не чекаючи закінчення війни. Задля відновлення, відбудови, модернізації об'єктів транспортної інфраструктури та поступової інтеграції транспортної мережі України до транспортної мережі ЄС необхідно провести відповідні заходи, прийняти низку нормативно-правових актів.

Висновки

Розвиток транспортної інфраструктури в Україні є критично важливим чинником для забезпечення економічного зростання та соціального прогресу. Успішна реалізація реформ та інвестицій у транспортну інфраструктуру стане основою для сталого розвитку країни, підвищення її конкурентоспроможності та покращення якості життя громадян.

Список використаних джерел

1. Григорак М. Ю., Костюченко Л. В., Соколова О. Є. *Логістична інфраструктура: навч. посібник*. Київ: Логос, 2013. 400 с.
2. Смерічевська С.В., Штик Ю.В., Стріжов О.С. *Аналіз стану і тенденції розвитку транспортної інфраструктури України. Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. № 9. С. 56-62
3. Бойченко М. В. *Відновлення та розвиток транспортної інфраструктури в повоєнний період*. Економічний вісник Донбасу. 2023. № 3. С. 132-137
4. *Про схвалення Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 р. № 430*. Офіційний вісник України. 2018. № 52.
5. Чаркіна Т. Ю., Задоєв В. О., Юрчик О. А. *Сучасний стан та перспективи розвитку відновлення і розбудови транспортної інфраструктури в Україні*. Агросвіт. 2024. № 6. С. 103-112
6. Grytsenko S., Hrechkovska A.I., Kordyak M.O. *Development of intelligent transport systems of Ukraine. Intellectualization of logistics and Supply Chain Management*. [Online], vol.17, pp.35-42, available at: <https://smart-scm.org/en/journal-17-2023/development-of-intelligent-transport-systems-of-ukraine/>. DOI: <https://doi.org/10.46783/smart-scm/2023-17-3>.